

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมต่อของโมเดลการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดประชากรการวิจัย คือ โรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 12,854 โรงเรียน ปีการศึกษา 2558 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยประเภทการวิจัยสมการโครงสร้าง แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนาโมเดลสมมติฐาน ระยะที่ 2 การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล

1.1 ตัวแปรแฝงภายนอกหรือปัจจัยภายนอก ประกอบด้วยตัวแปรแฝง 2 ตัว ได้แก่ 1) สมรรถนะขององค์กร ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว คือ กลยุทธ์การบริหาร การจัดโครงสร้างที่เหมาะสม ความรู้ความสามารถของครู และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว คือ การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู การเป็นแบบอย่างทางการสอน การมีส่วนร่วม

ในการพัฒนา และการพัฒนานักเรียน

1.2 ตัวแปรแฝงภายในหรือปัจจัยภายใน ประกอบด้วยตัวแปรแฝง 3 ตัว ได้แก่ 1) การจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ การสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของเด็กปฐมวัย 2) บรรยากาศของโรงเรียน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว คือ บรรยากาศเชิงบวก การตัดสินใจร่วมกัน ความเป็นกันเองและความไว้วางใจ และการจูงใจ 3) การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ ผลการประเมินการศึกษาปฐมวัย คุณลักษณะของเด็กปฐมวัย และความพึงพอใจของครู

1.3 ผลการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลและปัจจัยเชิงสาเหตุของการจัดการศึกษา ปრაกฏผลดังนี้

1.3.1 การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วยตัวแปรสังเกต 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) ผลการประเมินการศึกษาปฐมวัย 2) คุณลักษณะของเด็กปฐมวัย และ 3) ความพึงพอใจของครู ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยและเหมาะสม

1.3.2 ปัจจัยเชิงสาเหตุของการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ปัจจัยภายนอก ได้แก่ สมรรถนะของโรงเรียน และภาวะผู้นำทางวิชาการของครู และปัจจัยภายใน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ และบรรยากาศของโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยและเหมาะสม และเป็นเหตุเป็นผล

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลที่พัฒนาขึ้น กับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.1 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ตามแบบสอบถาม พบว่า ระดับการดำเนินงานของปัจจัยเชิงสาเหตุของการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล 1) ด้านสมรรถนะองค์กร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4) ด้านบรรยากาศของโรงเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 5) การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุของการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิผลด้านสมรรถนะองค์กร ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศของโรงเรียน พบว่า

ตัวบ่งชี้ที่ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กันสูงสุด และ ต่ำสุด และมีค่าสถิติ Bartlett's test of sphericity มีค่าเท่ากับ 15052.463, 33317.674, 11282.559, 10723.279 และ 8110.511 ตามลำดับ ซึ่งทุกโมเดลมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความน่าจะเป็นน้อยกว่า .01 ($p < .01$) แสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้ทั้งหมดมีความสัมพันธ์ร่วมกัน สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ เมื่อพิจารณาค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin Measures of Sampling adequacy มีค่าเท่ากับ .880, .929, .905, .895 และ .892 ตามลำดับ ซึ่งทุกโมเดลมีค่ามากกว่า 0.80 แสดงว่าตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กันดีมาก และการวิเคราะห์รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอก รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายใน ด้านสมรรถนะขององค์กร ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศของโรงเรียน และการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลมีค่าไค สแควร์ = 0.00 ที่ค่าองศาอิสระ (df) = 0 ค่าความน่าจะเป็น (P) = 1.00 RMSEA = 0.00 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าเป็นบวก และมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า รูปแบบการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.3 ผลการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล หลังการปรับรูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยพิจารณาได้จากค่าไค สแควร์ (χ^2) = 42.25 ที่ค่าองศาอิสระ (df) = 43 ค่าความน่าจะเป็น (P) = 0.50 ค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) = 0.00 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) = 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI) = 0.98 ตามลำดับ ซึ่งค่าสถิติเหล่านี้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งให้เห็นว่ารูปแบบสมมติฐานมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามเงื่อนไขหรือระดับการยอมรับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นและการวิเคราะห์แยกค่าอิทธิพลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์มีค่าเท่ากับ 42.25 และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (P-value = 0.50, df = 43) ซึ่งเป็นการยืนยันว่ารูปแบบเชิงสมมติฐานมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้ยังมีค่าที่ระบุความกลมกลืนอื่นๆ เช่น ค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์

RMSEA= 0.00 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) =0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI) = 0.98 ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. ค่าอิทธิพลทางตรง พบว่า มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 ปัจจัย คือ สมรรถนะองค์การ (K1) มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 1.19 รองลงมา คือ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ (E1) มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.25 บรรยากาศของโรงเรียน (E2) และภาวะผู้นำทางวิชาการของครู (K2) ซึ่งมีค่าอิทธิพลเท่ากับ -0.30, -0.30 ตามลำดับ

2. ค่าอิทธิพลทางอ้อม พบว่า มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (E3) 4 ปัจจัย คือ โดยภาพรวม พบว่า ปัจจัยด้านสมรรถนะองค์การ (K1) ส่งผ่านปัจจัยด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ (E1) มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.33 นอกจากนี้ยังส่งผ่านปัจจัยด้านบรรยากาศของโรงเรียน (E2) มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.80 ส่วนปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครู (K2) ส่งผลทางอ้อมต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัย (E3) ผ่านปัจจัยด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ (E1) มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.36 นอกจากนี้ยังส่งผ่านปัจจัยด้านบรรยากาศของโรงเรียน (E2) มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.04

3. ค่าอิทธิพลรวม มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัย ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ มีค่าอิทธิพลมากที่สุดเท่ากับ 0.25

4. ค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R2) ของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ด้านสมรรถนะองค์การ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศของโรงเรียน สามารถร่วมกันอธิบายการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนได้ร้อยละ 82 ด้านสมรรถนะขององค์การ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ และด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สามารถอธิบายบรรยากาศของโรงเรียนได้ร้อยละ 69 ด้านสมรรถนะขององค์การ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ด้านบรรยากาศของโรงเรียน และด้านการจัด

การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สามารถอธิบายกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้ร้อยละ 90 จึงถือได้ว่าโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความน่าเชื่อถือและยอมรับได้

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุของการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ได้แก่ สมรรถนะของโรงเรียน และภาวะผู้นำทางวิชาการของครู การจัดการเรียนรู้ บรรยากาศของโรงเรียน และการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ระดับการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อที่ 1 ที่ว่า “ปัจจัยเชิงสาเหตุของการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก” และสอดคล้องกับแนวคิดของวรเดช จันทรศร, (2539) ; ธงชัย สันติวงษ์ ,(2539) กล่าวว่า ปัจจัยทางการบริหารที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จขององค์การ คือสมรรถนะขององค์การเป็นคุณลักษณะเฉพาะบุคคลที่เป็นมูลเหตุของพฤติกรรมหรือผลการปฏิบัติงานที่มีอิทธิพลมาจากความรู้ความสามารถ ทักษะเฉพาะ วิธีการทำงาน บุคลิกภาพ ความสนใจ หลักการ ค่านิยมทัศนคติ ความเชื่อ และภาวะผู้นำหรือวิธีการทำงานของผู้นำ และสุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ , (2549) กล่าวว่า ทรัพยากรบุคคลถือเป็นสินทรัพย์ที่ทรงคุณค่าขององค์การ ครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อผลสำเร็จของการเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ ดังนั้น บุคคลเหล่านี้จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถ และการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนในการจัดการเรียนรู้วิธีใหม่แก่ผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาบุคลากรตามลักษณะการปฏิบัติงานที่ดำเนินอยู่ในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทที่จะทำได้ตลอดเวลา

2. การตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบปัจจัยเชิงสาเหตุของการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิผลด้านสมรรถนะขององค์การ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศของโรงเรียน พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) และมีค่าสถิติ Bartlett's test of sphericity เท่ากับ 15052.463,33317.674,11282.559, 10723.279 และ8110.511 ตามลำดับ ซึ่งทุกโมเดล

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความน่าจะเป็นน้อยกว่า .01 ($p < .01$) แสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ทั้งหมดมีความสัมพันธ์ร่วมกัน เมื่อพิจารณาค่าดัชนี Kaiser–Meyer–Olkin Measures of Sampling adequacy มีค่าเท่ากับ .880, .929, .905, .895 และ .892 ตามลำดับ ซึ่งทุกโมเดลมีค่ามากกว่า 0.80 แสดงว่า ตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กันดีมาก และยังมีค่าไค-สแควร์ = 0.00 ที่ค่าองศาอิสระ (df) = 0 ค่าความน่าจะเป็น (P) = 1.00 RMSEA = 0.00 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าเป็นบวก และมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01. แสดงว่า รูปแบบการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น จากการวิจัยครั้งนี้ที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์” และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไสว พลพุกงา (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการทดสอบความสอดคล้องของ โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้ค่าสถิติ โดยใช้ค่าสถิติไค สแควร์–Chi–Square) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI และ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว)AGFI ทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า (โมเดล ความสัมพันธ์โครงสร้างตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ $Chi-Square = 552.28$, $p = .92$, $GFI = .97$, $AGFI = .99$

3. การวิเคราะห์แยกค่าอิทธิพลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ดังนี้ 1) ค่าอิทธิพลทางตรง มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล 4 ปัจจัย และด้านที่มีค่าอิทธิพลมากที่สุด คือ สมรรถนะองค์การ 2) ค่าอิทธิพลทางอ้อม มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล 4 ปัจจัย และด้านที่มีค่าอิทธิพลมากที่สุด คือ ด้านบรรยากาศของโรงเรียน 3) ค่าอิทธิพลรวม มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล คือ ด้านการวัดกระบวนการเรียนรู้ มีปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า 3 “มีปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” และ

สอดคล้องกับงานวิจัยของกุลวิติ ไกล่ฝน (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบ ประสิทธิภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ประสิทธิภาพผู้นำทางวิชาการได้รับอิทธิพลรวมจากปัจจัยการ พัฒนาตนเองสูงสุด มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมเท่ากับ 0.59 และการศึกษาอิทธิพล ทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแปรที่ส่งผลทางตรงต่อ การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ มี 4 ตัวคือ ตัวแปรภาวะผู้นำวิชาการของครู (k2) ซึ่งเป็นตัวแปรแฝงภายนอกและตัวแปรบรรยากาศของโรงเรียน (E2) ซึ่งเป็นตัวแปรแฝง ภายใน ทั้ง 2 ตัวแปรส่งผลทางลบต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพโดยมีค่า อิทธิพลเท่ากันคือ -0.30 ส่วนตัวแปรอีก 2 ตัวแปร คือตัวแปร สมรรถนะขององค์การ (K1) และตัวแปรจัดการเรียนรู้ (E1) ส่งผลทางบวกต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มี ประสิทธิภาพโดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 1.19 และ 0.25 ตามลำดับที่เป็นเช่นนี้ สามารถนำมา อธิบายดังนี้

3.1 สมรรถนะขององค์การ (K1) มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม อิทธิพลรวม เชิงบวกต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน การวิจัยที่กำหนดไว้ สามารถแยกประเด็นอภิปรายได้ดังนี้ 3.1.1 สมรรถนะขององค์การ มีค่าอิทธิพลโดยตรงและอิทธิพลเชิงบวกต่อการจัดการเรียนรู้ (E1) โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.33 3.1.2 สมรรถนะขององค์การค่าอิทธิพลโดยตรงและอิทธิพลเชิงบวกต่อบรรยากาศ ของโรงเรียน (E2) โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.80 3.1.3 สมรรถนะขององค์การค่าอิทธิพล โดยตรงและอิทธิพลเชิงบวกต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ (E3) โดยมีค่า อิทธิพลเท่ากับ 1.19 การที่ตัวแปรสมรรถนะขององค์การ ส่งผลโดยตรง ทางบวกต่อการจัด การศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ เป็นเพราะว่า สมรรถนะองค์การมีการบริหารที่มีกลยุทธ์ คือการดำเนินงาน ที่ให้บรรลุเป้าหมายหรือผลสำเร็จ มีการจัดการ ที่เหมาะสม มีขั้นตอน การปฏิบัติงานที่ไม่ซับซ้อนมีการมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถของ บุคลากร ได้รับการเสริมสร้างประสบการณ์อย่างต่อเนื่องและ การศึกษาปฐมวัยที่มี ประสิทธิภาพ ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสื่อสารจะทำให้เกิดการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับโมทัศน์ของ วรเดช จันทรศร (2539) ; ธงชัย สันติวงษ์ (2539) ; สุรเจต ไชยพันธ์พงษ์ (2549) ; Foss & Knudsen (2013) ที่กล่าวว่า สมรรถนะ ขององค์การยังส่งผลต่อความสำเร็จขององค์การ โดยให้ความเห็นว่าสมรรถนะเป็น

ทรัพยากรที่สำคัญขององค์การที่จะช่วยสร้างความสามารถในการแข่งขันและสร้างความแตกต่างขององค์การ อีกทั้งการบริหารองค์การที่จะมีประสิทธิภาพนั้นต้องสามารถนำและกระตุ้นการใช้ทรัพยากรทางการบริหาร ตลอดจนกลไกในการปฏิบัติงานทั้งหมดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒนะ สีหามู (2553, หน้า 153) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านสมรรถนะขององค์การมีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน ทั้งระบบการเงินและงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การจัดวัสดุครุภัณฑ์ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร โดยปัจจัยสมรรถนะของคณะ อธิบายได้ว่า แนวคิดทางการบริหารองค์การยุคใหม่ที่มีอิทธิพลต่อการแข่งขันจะต้องมีปัจจัยเพิ่มเพื่อสมรรถนะขององค์การ โดยได้คำนึงถึงการลดขั้นตอนการทำงานเพราะยุคใหม่นี้การลดขั้นตอนเป็นเป็นเรื่องสำคัญทำอย่างไรจึงจะลดขั้นตอนต่างๆ ลงไปได้ มิฉะนั้นโอกาสที่จะสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการก็คงเป็นไปได้ยาก โครงสร้างการจําดองค์การก็จะต้องมีความคล่องตัวหากมีขนาดใหญ่หรือเล็กเกินไป อาจส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ สมรรถนะขององค์การเป็นการจัดการและการใช้ทรัพยากรขององค์การอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารองค์การที่จะมีประสิทธิภาพนั้น ต้องสามารถนำและกระตุ้นการใช้ทรัพยากรทางการบริหาร ตลอดจนกลไกในการปฏิบัติงานทั้งหมดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู (K2) มีค่าอิทธิพลเชิงลบต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ (E3) โดยมีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ -0.30 นอกจากนี้ยังส่งผ่านปัจจัยด้านบรรยากาศของโรงเรียน (E2) มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.04 และด้านการจัดการเรียนรู้ (E1) มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.04 สามารถแยกประเด็นอภิปรายได้ดังนี้ 3.2.1 การที่ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู มีค่าอิทธิพลโดยตรงและอิทธิพลเชิงบวกต่อการจัดการเรียนรู้ (E1) โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.36 3.2.2 การที่ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูมีค่าอิทธิพลโดยตรงและอิทธิพลเชิงบวกต่อบรรยากาศของโรงเรียน (E2) โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.04 ที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่จะนำไปสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียนโดยก่อให้เกิดผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนโดยเกิดจากตัวของครูเองภายใต้การสนับสนุนของโรงเรียน 3.2.3 การที่ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู มีค่าอิทธิพลโดยตรงและอิทธิพลเชิง

ลบต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล (E3) โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ -0.30
 อธิบายได้ว่า ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของครู (K2) เป็นสิ่งที่แสดงออกให้รู้ว่าถ้าครูมี
 ความรู้ความศรัทธาเริ่มสร้างสรรค์เกี่ยวกับการเรียนการสอน ครูจะนำวิธี การดังกล่าวไป
 ปฏิบัติในโรงเรียนซึ่งจะเป็นการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน ของตนเองให้ดีขึ้น
 นอกจากนี้ยังไปช่วยพัฒนาเพื่อนครูในโรงเรียน รวมทั้งเป็นแบบอย่างด้านการสอนและยังมี
 ส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน ให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่างๆ จึงทำให้
 นักเรียนเกิดคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ซึ่งลักษณะดังกล่าวมีความชัดเจนและเป็นที่ประจักษ์
 ให้แก่คนทั่วไป จนไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องมือในการจัดการประเมินผลในลักษณะต่างๆ และ
 ยังเกิดความพึงพอใจของครูตั่งนั้นจึงส่งผลทางลบตามข้อมูลเชิงประจักษ์และสอดคล้องกับ
 ผลงานวิจัยของ อรพิน โพธิ์จาด (2559) ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียน
 เอกชน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
 พบว่า 1.ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
 เป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้าน
 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและ
 เทคโนโลยี ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาและด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 2.ผลการ
 วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามระดับการศึกษา
 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อ
 พิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .05 ส่วนด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี
 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ไม่พบความแตกต่าง
 3.ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนเอกชน ระดับ
 ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำแนกตาม
 ประสบการณ์ในการสอน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีภาวะผู้นำทาง
 วิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการพัฒนาหลักสูตร
 และด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .05 ส่วนด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และด้านการ
 นิเทศภายในสถานศึกษา ไม่พบความแตกต่าง 4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำ

ทางวิชาการของครูในโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัันมีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูยุคใหม่ ของ ชีรธร สุธีธร , สมชาย เทพแสง และ สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์ (2559) ภาวะผู้นำทางวิชาการได้รับการศึกษาอย่างจริงจังตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 โดยเริ่มต้นให้ความสำคัญในสหรัฐอเมริกา เนื่องจากมีความพยายามแก้ปัญหาการเรียนรู้อของนักเรียน โดยครูนั้นถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าครูจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อเป็นผู้ชี้แนะให้คำปรึกษาหารือ เป็นแรงจูงใจให้นักเรียนปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง และเกิดความเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา ในฐานะของครูผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการนั้นจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นผู้จัดระเบียบสถานศึกษา ผู้นำและผู้ประเมิน เพื่อเป็นการรับประกันความก้าวหน้าทางวิชาการของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้สูง ขึ้น ครูจึงมีผลต่อการพัฒนานักเรียนทั้งด้านการเรียนและ พฤติกรรมโดยตรง ภาวะผู้นำทางวิชาการจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ครูควรได้รับการส่งเสริม และพฤติกรรมของครูที่ควรได้รับการส่งเสริมเป็นเบื้องต้น คือ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการให้การนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นพฤติกรรมของครูที่ส่งผลกระทบต่อนักเรียนอย่างชัดเจน กล่าวโดยสรุปภาวะผู้นำทางวิชาการของครูนั้นเบื้องต้นควรส่งเสริมพฤติกรรมของครูที่ นักเรียนสามารถสังเกตเห็นและได้รับผลกระทบต่อเรียนอย่างชัดเจนก่อนซึ่งได้แก่การพัฒนาหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และการให้การนิเทศการศึกษา

จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูเป็นกลไกที่สำคัญในการบริหารองค์การให้ประสบผลสำเร็จและควรใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในการบริหารจัดการเพื่อชักจูงหรือผลักดันให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติงานอย่างเต็มที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นจากเหตุผลที่กล่าวมาจึงสนับสนุนให้เห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของครูมีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ที่จะส่งผลสำเร็จโดยตรงต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ

3.2 การจัดการเรียนรู้ (E1) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล (E3) โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.25 สามารถแยกประเด็นอภิปรายได้ดังนี้

3.2.1 การจัดการเรียนรู้ (E1) มีค่าอิทธิพลโดยตรงและอิทธิพลเชิงบวกต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล (E3) โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.25 ที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น และจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น คือ การสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของเด็กปฐมวัย การจัดการเรียนรู้เป็นระบบที่ทำให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้และคิดเป็นซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการได้รับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การจัดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น และให้นักเรียนปฐมวัยมีส่วนร่วมจะช่วยให้การจัดการศึกษาปฐมวัยมีประสิทธิผลมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ การพัฒนาทักษะการประเมินการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนในระดับปฐมวัยในจังหวัดลำปาง ปรารภณา โกวิทยางกูร (2558) ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการพัฒนาทักษะการประเมินการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนในระดับปฐมวัย สรุปผลใน 2 มิติดังนี้ มิติด้านผลการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนระดับปฐมวัย พบว่า ครูผู้สอนในระดับปฐมวัยได้รับความรู้ความเข้าใจ และสามารถพัฒนาทักษะการประเมินการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดีด้วย กระบวนการพัฒนาที่เป็นระบบตามหลักการโดยเริ่มต้นการพัฒนาตามความต้องการของครูผู้สอนที่มีความประสงค์ เข้ารับการพัฒนาทักษะการประเมินการเรียนรู้ ตลอดจนการเติมเต็มองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการวัดประเมินผล การพัฒนาเครื่องมือประเมินการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แก่ครูผู้สอน รวมถึงพัฒนาให้ครูผู้สอนที่เขารวมการอบรมเชิงปฏิบัติการได้ฝึกทักษะการสร้างเครื่องมือประเมินการเรียนรู้ ในระดับปฐมวัยรวมทั้งคณะผู้วิจัยได้มีการลงพื้นที่ ติดตามให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้ครูผู้สอนได้ พัฒนา ทักษะการประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูผู้สอนได้พัฒนาทั้งความรู้และทักษะรวมถึงครูผู้สอนที่เขารวมโครงการครั้งนี้ได้มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในระดับปฐมวัยโดยการประเมินการเรียนรู้ควรให้ครอบคลุมและตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัดรวมถึงการประเมินควรเน้นการประเมินตามสภาพจริง โดยใช้วิธีการหลากหลาย และเหมาะสมกับเด็ก รวมถึงครูผู้สอนได้ปรับวิธีการประเมินการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตั้งแต่การเตรียมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้รวมทั้งการประเมินให้

สอดคล้องกันและคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อมุ่งพัฒนาการเรียนรูของเด็กปฐมวัย ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านความรู้ทักษะ รวมถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูผู้สอนที่เขารวมโครงการยังสามารถเผยแพร่ขยายองค์ความรู้ที่ได้รับไปยังเพื่อนรวมวิชาชีพทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อก่อให้เกิดองค์ความรู้ที่ยั่งยืนและพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษาต่อไป

3.3 บรรยากาศของโรงเรียน มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อ การจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลซึ่งการวิจัยครั้งนี้พบว่าเป็นตัวแปรที่มีค่าองค์ประกอบต่ำกว่าตัวแปรอื่นๆ โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ -0.30 สามารถแยกประเด็นอภิปรายได้ดังนี้

3.3.1 บรรยากาศของโรงเรียน มีค่าอิทธิพลโดยตรงและอิทธิพลเชิงลบต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล (E3) โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ -0.30 ตัวแปรของบรรยากาศโรงเรียนเป็นลักษณะเอื้อสภาพแวดล้อม ส่งผลทางบวกในองค์การ เช่นบรรยากาศเชิงบวก การให้ครูได้ตัดสินใจทำงาน หรือประกอบกิจกรรมในด้านต่างๆ ร่วมกันทำงานให้เกิดประสิทธิผล การให้ความไว้วางใจและความเป็นกันเองของครู การสร้างแรงจูงใจเชิงบวก จะทำให้ร่วมการทำงานเกิดประสิทธิผล ไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องมือใดๆ ที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะสภาพแวดล้อมของงานโดยมีอิทธิพลต่อครูในโรงเรียน สามารถสร้างขึ้นได้และปรับปรุงได้โดยผู้บริหารโรงเรียนเพื่อให้เกิดความพึงพอใจสอดคล้องกับความต้องการของครูเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน คือ บรรยากาศเชิงบวก การตัดสินใจร่วมกัน ความเป็นกันเอง ความไว้วางใจและการจูงใจ ซึ่งสอดคล้องกับกับ ฤตินันท์ สมุทรทัย (2549) ที่พบว่า บรรยากาศขององค์การในสถาบันอุดมศึกษามีค่าน้ำหนักค่อนข้างต่ำที่สุด ผลการวิจัยนี้อธิบายได้ว่า ทั้งผู้บริหารและปฏิบัติงานต้องการบรรยากาศที่ดีขององค์การเพื่อที่จะทำให้ทั้งสองฝ่ายได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล ก้อนขาว (2558) : การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนศรัทธาสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผลการวิจัยพบว่า 1.) สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนศรัทธาสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนในแต่ละด้าน จากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านสังคม กลุ่มเพื่อน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนอง ความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านการให้บริการผู้เรียน และด้านอาคารสถานที่ 2.)ผลการเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ

นักเรียนโรงเรียนศรีธรรมาศมูท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อจำแนกตามเพศเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่และด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3.) ผลการเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนศรีธรรมาศมูท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จำแนกตามระดับช่วงชั้น โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งพบว่า การศึกษาของ สุวรรณฯ สุ่มนิยม (2559, หน้า 54) พบว่า บรรยากาศสถานศึกษามีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม ต่อการงานที่มีประสิทธิผลของครูซึ่งส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนชี้ให้เห็นว่าการส่งเสริมสนับสนุน และการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญที่โรงเรียนละเลยไม่ได้ และ จิราวัลย์ พิมพ์บาล (2559) การศึกษาบรรยากาศองค์การของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 พบว่า 1.) บรรยากาศองค์การของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก 2.) ผลการเปรียบเทียบบรรยากาศองค์การของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านมิติทางเงิน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญยกเว้นด้านมิติกรรณุปราณีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากข้อค้นพบที่ว่า โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย ด้านสมรรถนะองค์การ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศของโรงเรียน และการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ซึ่งเป็นความสัมพันธ์กันเชิงสาเหตุและมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนั้น ครูผู้สอนสามารถนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้นี้ไปใช้เป็น

แนวทางในการพัฒนาตนเอง ให้การจัดการศึกษาปฐมวัยมีประสิทธิภาพในโรงเรียนต่อไป

1.2 โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีอิทธิพลทางตรงมากที่สุด คือ ด้านสมรรถนะขององค์กร (K1) มีอิทธิพลทางอ้อมมากที่สุด คือ ด้านบรรยากาศของโรงเรียน (E2) มีอิทธิพลรวมมากที่สุด คือ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ (E1) การนำไปใช้ในกรณีมีทรัพยากรจำกัดอาจเลือกเอาตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงไปใช้ก่อน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยหาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภูมิภาคอื่น

2.2 ควรมีการวิจัยหาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2.3 ควรทำวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) โดยนำปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ